

	ÚVOD	3
1	CO SE HRADÍ Z POJISTNÉHO	5
1.1	Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen pojistné na sociální zabezpečení)	5
1.2	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	5
1.2.1	Svobodná volba zdravotní pojišťovny	6
2	OSOBNÍ ROZSAH	8
2.1	Pojistné na sociální zabezpečení	8
2.2	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	9
3	PLÁTCI POJISTNÉHO	9
3.1	Plátcí pojistného na sociální zabezpečení	9
3.2	Plátcí pojistného na všeobecné zdravotní pojištění	10
4	STÁT	10
5	ZAMĚSTNAVATELÉ A ZAMĚSTNANCI	13
5.1	Zaměstnavatelé	13
5.1.1	Oznamovací povinnost - sociální zabezpečení	13
5.1.2	Oznamovací povinnost - všeobecné zdravotní pojištění	14
5.1.3	Zásady styku zaměstnavatele s VZP	15
5.1.4	Změny zdravotní pojišťovny	16
5.2	Kdo platí pojistné jako zaměstnanec	17
5.3	Kdo je považován za zaměstnance	19
5.3.1	Pracovníci v pracovním poměru	19
5.3.2	Pracovníci činní v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak není takto označen nebo nemá všechny náležitosti předepsané pro vznik pracovního poměru	21
5.3.3	Pracovníci činní na základě dohody o pracovní činnosti	21
5.3.4	Členové družstev, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni	24
5.3.5	Společníci společností s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu ke společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni	24
5.3.6	Členové obecních zastupitelstev, kteří vykonávají funkci dlouhodobě uvolněných členů obecního zastupitelstva	25

5.3.7	Dobrovolní pracovníci pečovatelské služby	25
5.3.8	Osoby ve výkonu trestu odnětí svobody	25
5.3.9	Další osoby zařazené mezi zaměstnance	26
5.3.10	Pojištění cizích státních příslušníků zaměstnaných v ČR a pojištění osob s trvalým pobytem v ČR v souvislosti s cizinou	26
5.4	Vyměřovací základ zaměstnance pro odvod pojistného	28
5.4.1	Odlišnosti při stanovení vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na všeobecné zdravotní pojištění	33
5.5	Vyměřovací základ zaměstnavatele pro odvod pojistného	40
5.6	Výše a odvod pojistného	41
5.6.1	Pojistné na sociální zabezpečení	41
5.6.2	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	43
5.7	Přeplatky pojistného a dlužné pojistné	48
5.7.1	Přeplatky pojistného a dlužné pojistné na sociální zabezpečení	48
5.7.2	Přeplatky pojistného a dlužné pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	48
5.8	Refundace	49
5.9	Formuláře při styku s VZP	50
5.10	Sankce zaměstnavatelům	53
5.10.1	Sankce zaměstnavatelům - sociální zabezpečení	53
5.10.2	Sankce zaměstnavatelům - všeobecné zdravotní pojištění	54
5.11	Účtování v systému podvojného účetnictví	55
5.11.1	Účtování podle účtové osnovy a postupů účtování pro podnikatele	57
5.11.2	Účtování podle účtové osnovy a postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce	59
5.11.3	Účtování podle účtové osnovy a postupů účtování pro politické strany, hnutí, občanská sdružení a jiné výdělečné organizace	61
5.12	Účtování v systému jednoduchého účetnictví pro podnikatele	62
6	OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDELEČNĚ ČINNÉ	63
6.1	Kdo platí pojistné jako osoba samostatně výdělečně činná	63
6.2	Podmínky pojištění na sociální zabezpečení	65
6.3	Oznamovací povinnost	66
6.3.1	Oznamovací povinnost - sociální zabezpečení	66
6.3.2	Oznamovací povinnost - všeobecné zdravotní pojištění	69
6.4	Vyměřovací základ	69
6.4.1	Vyměřovací základ a výše pojistného na sociální zabezpečení	71

6.4.2	Vyměřovací základ a výše pojistného na všeobecné zdravotní pojištění	73
6.5	Platba záloh na pojistné	75
6.5.1	Platba záloh na pojistné na sociální zabezpečení	76
6.5.2	Platba záloh na pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	77
6.6	Rozhodné období	80
6.7	Snížení záloh	80
6.8	Zúčtování zálohy s pojistným	81
6.8.1	Posuzování záloh na sociální zabezpečení za 1. pololetí 1993	84
6.9	Sankce vůči OSVČ	85
6.9.1	Sankce vůči OSVČ - sociální zabezpečení	85
6.9.2	Sankce vůči OSVČ - všeobecné zdravotní pojištění	86
7	OSOBA S VLASTNÍMI PŘÍJMY - VŠEOBECNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	87
7.1	Oznamovací povinnost	87
7.2	Vyměřovací základ OSVP	87
7.3	Platby pojistného - OSVP	88
7.4	Rozhodné období - OSVP	89
7.5	Výpočet záloh - OSVP	89
7.6	Snížení záloh - OSVP	90
7.7	Zúčtování záloh s pojistným - OSVP	90
7.8	Sankce vůči OSVP	92
8	OSOBY BEZ ZDANITELNÝCH PŘÍJMŮ - VŠEOBECNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	93
8.1	Oznamovací povinnost - OBZP	93
8.2	Vyměřovací základ - OBZP	94
8.3	Platby pojistného - OBZP	94
8.4	Rozhodné období - OBZP	95
8.5	Sankce vůči OBZP	95
9	KONTROLA PLACENÍ POJISTNÉHO	95
9.1	Kontrola placení pojistného - sociální zabezpečení	95
9.2	Kontrola placení pojistného - všeobecné zdravotní pojištění	96
	PŘÍLOHA I Seznam okresních správ sociálního zabezpečení	99
	PŘÍLOHY II Seznam zdravotních pojišťoven poskytujících všeobecné zdravotní pojištění	105

PŘÍLOHA III Seznam okresních pojišťoven VZP	107
PŘÍLOHA IV Úplné znění zákona o pojištění na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	113
PŘÍLOHA V Úplné znění zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců	135
PŘÍLOHA VI Úplné znění Vyhlášky Ústřední rady odborů	157
PŘÍLOHA VII Úplné znění zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění	181
PŘÍLOHA VIII Úplné znění zákona o všeobecném zdravotním pojištění	201

Svaz účetních ve snaze poskytnout maximum seriózních informací sděluje, že bude reagovat na Vaše konkrétní písemné dotazy z oblasti pojištění na sociální zabezpečení a všeobecné zdravotní pojištění. Tyto dotazy včetně odpovědí budou uveřejněny v Metodických aktualitách Svazu účetních označených zelenou barvou.

Dotazy můžete zasílat na adresu:

**Svaz účetních,
Metodická rada,
Vinohradská 49, 120 74 Praha 2.**